

C OF FARM

PŘÍPADOVÁ STUDIE: Sligo Leitrim Lamb Producer Group

Úvod

Skupiny producentů v Irsku obvykle působí v oblastech produkce hovězího a jehněčího masa, avšak i v oblasti výroby dřeva se vyskytují některé významné skupiny. Zemědělci zapojení do skupin producentů obvykle uzavírají smlouvy s jedním nebo více zpracovateli masa ohledně nákupu své produkce. Zpracovatelé poptávají velké množství zboží a zemědělci mají větší vliv na cenu. Některá seskupení producentů jsou také zaměřena na produkci jednoho konkrétního plemene zvířat, jiná se zaměřují na zlepšení kvality hospodářských zvířat a chovu. Základem úspěšné skupiny je dobrá struktura, odpovědnost a důvěra členů. V některých skupinách jsou zvířata shromážděna na jenom místě a poté jsou dopravována ke zpracovatelům. Zemědělci to poskytuje pohodlí bez kompromisů ohledně ceny. Některé skupiny producentů se také zabývají hromadným nákupem zemědělských vstupů.

Pohled do Sligo Leitrim Lamb Producer Group (SLLPG) nám poskytnul pan James Costello, předseda skupiny. James se stará o stádo 150 ovcí a také o 40 kusů skotu Simmental Suckler.

Základní informace

Hrabství Sligo a Leitrim (Severozápadní Irsko)

Název Sligo Leitrim Lamb Producer Group

Rok založení 2009

Druh spolupráce Producentická skupina

Počet farmářů/zapojených podniků 90 farmářů

Informace o procesu spolupráce

SLLPG má 90 členů, kteří se zabývají chovem ovcí v hrabství Sligo a Leitrim v Severozápadním Irsku. SLLPG začala svou činnost roku 2009 a má uzavřenou smlouvu na dodávku jehňat do společnosti Irish Country Meats z města Navan (obvyklá vzdálenost je 120 – 180 km od farem).

Před založením SLLPG byl postup takový, že všichni zemědělci si domlouvali se zpracovatelem masa vlastní cenu za jehňata a také si sami organizovali jejich přepravu ke zpracovateli.

Začátky a založení producentské skupiny

Historicky existovala v této oblasti skupina producentů jehněčího masa, která však přestala fungovat hlavně kvůli nedostatečnému odhodlání a neochotě zemědělců zapojit se do dobrovolných rolí ve skupině.

V roce 2008 několik chovatelů ovcí podporováno poradenskou organizací Teagasc, založilo současnou skupinu producentů. Poradenská organizace Teagasc vynaložila značné úsilí, aby povzbuzovala chovatele ovcí zapojit se do skupiny. Současně se založením SLLPG byla podepsána smlouva se společností Irish Country Meats v Navanu, v hrabství Meath. První jehňata byla prodána prostřednictvím SLLPG v roce 2009 z farem 112 zemědělců. Počet aktivních členů je nyní 90.

Fungování skupiny producentů

SLLPG provozují zemědělci a řídí ji dobrovolná komise. Komise je volena jednotlivými členy. Jako tajemník v SLLPG působí místní poradce ze společnosti Teagasc. Členové platí jednorázový členský příspěvek ve výši 100 €. Členové se zavazují k dodržování pravidel a podmínek skupiny. Mezi klíčová pravidla patří:

- Rezervace prodejů probíhají prostřednictvím koordinátora skupiny;
- Závazek prodávat jehňata prostřednictvím skupiny;
- Dodržování kritérií kvality přijatých komisí;
- Zabezpečení jakosti v souladu s dohodnutým systémem; a
- Dodržování pravidel týkajících se léčiv.

Zemědělci platí poplatek ve výši 1 € za ovci (vybírán zpracovatelem masa), který je určen na pokrytí provozních nákladů

skupiny producentů. Zpracovatel masa přispívá na provoz skupiny 0,25 € za jehně. Zpracovatel masa také hradí přepravní náklady z farmy na jatka. Cena zaplacená za jehňata je stanovena na základě dvou nejvyšších cenových nabídek za jehňata zveřejněných každý týden v Národních zemědělských novinách (Irish Farmers Journal). Existuje také bonusová platba ve výši 20 - 25 centů/kg při dosažení určitých jakostních tříd. Aby bylo možné splnit požadavky zpracovatelů a dosáhnout tak bonusových plateb, zemědělci pravidelně jehňata váží, pečlivě sledují růst a výkonnost.

SLLPG každoročně pořádá valnou hromadu, během níž mají členové příležitost k přezkoumání činností a při jejíž příležitosti se také koná každoroční revizní setkání se zpracovatelem masa.

SLLPG zaměstnává na částečný úvazek koordinátora, kterého zemědělci kontaktují každý pátek pro rezervaci prodejů na příští týden. Koordinátor kontaktuje zpracovatele masa a následně řeší s zemědělci konkrétní problémy. Jehňata jsou obvykle shromažďována každé pondělní ráno, zemědělci přivezou zvířata na jedno ze čtyř svozových míst v regionu. Řidič nákladního vozidla je placen SLLPG za vytřídění jehňat podle prodejce, takže zemědělci nemusí na místo prodeje cestovat. Každý zemědělec obdrží platbu přímo od zpracovatele masa.

Kromě koordinace prodeje jehňat organizuje SLLPG také informační akce a aktivity pro členy. Uskutečnily se např. exkurze na farmy, informační schůzky/semináře s cílem ukázat zemědělcům specifické požadavky zpracovatele masa a také poskytnout praktické informace týkající se chovu ovcí, užitkovosti, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat. Řečníky na těchto akcích byli zástupci poradenské organizace Teagasc, veterinární experti z univerzity, zástupci zpracovatele masa, zástupci společnosti Animal Health, veterináři a další zemědělci. SLLPG také spolupracuje s University College Dublin při sledování resistance jehňat vůči anthelmintikům.

“Zemědělci se z organizovaných akcí hodně naučili a v důsledku toho se zlepšila kvalita jehňat”

Členové SLLPG se zapojili také do řady diskuzí/vzdělávacích skupin týkajících, které se zabývají chovem ovcí. Tyto akce se začaly pořádat od té doby, co byla založena skupina producentů.

V rámci skupiny producentů je každoročně prodáno přibližně 12.000 jehňat.

Výhody producentské skupiny

Výhody členství v SLLPG jsou následující:

- Zemědělcům je zaručena cenová nabídka zohledňující nejvyšší ceny na trhu v daném týdnu.
- Zemědělcům je zaručen týdenní odbyt;
- Zemědělci nemusejí ztrácet čas cestováním na velkou vzdálenost ke svému zpracovateli masa a nemusejí čekat na přijetí jehňat k porážce;
- Zpracovatel masa poskytuje přehled o nárocích spotřebitelů a měnících se trendech;
- Zpracovatel masa poskytuje vedení a poradenství zemědělcům při plnění požadavků k dosažení bonusových plateb;
- Od doby, kdy skupina začala fungovat, se zlepšila kvalita a váha jehňat a zemědělci nyní dodávají zvířata s konzistentní váhou a kvalitou a dosahují tedy lepšího jatečné výtěžnosti a bonusových plateb;
- Vzhledem k tomu, že jehňata jsou shromažďována centrálně, mohou zemědělci prodávat každý týden i malý počet kusů (pokud si to přejí). Tyto malé počty prodaných kusů by bez spolupráce neopodstatnily cestu zemědělce až na jatka.

- Zemědělci mají možnosti získat informace a rady od expertů z průmyslu;
- Z iniciativy členů producentů skupiny se rozvinuly aktivity typu diskuze/semináře;
- Členové využívají slevy na nákupy některých vstupů, jako jsou např. značky pro ovce; a
- Byl vytvořen velmi pozitivní vztah se zpracovatelem masa.

‘V minulosti museli zemědělci čekat ve frontě, aniž by tušili, jak dlouho budou muset čekat. Ztratili několik hodin času jen čekáním na jatkách. Členství ve skupině producentů toto eliminuje’

‘Zemědělci mají pocit, že je jim nabízena dobrá cena, avšak nepovažují to za samozřejmost’

Pro zpracovatele masa jsou výhody plynoucí se spojením s SLLPG následující:

- Pravidelná dodávka ovcí;
- Větší část ovcí splňuje požadavky stanovené přímo zpracovatelem; a
- Možnost přímo jednat se zemědělci ohledně jejich požadavků.

Výzvy/hrozby pro producentů skupinu

Skupina od svého založení v roce 2009 funguje dobře a nezaznamenala žádné závažné hrozby nebo výzvy. Někteří zemědělci se ke skupině přidali, jiní odešli, někteří nedodržovali pravidla, ale počet členů se stabilizoval na 90 zemědělcích s ročním odbytím 12 000 ks ovcí. Nicméně všechny skupiny producentů čelí možné hrozbě odchodu členů a rozpadu skupiny.

Někteří zemědělci byli v minulosti členy jiné skupiny, takže si jsou dobře vědomi důležitosti loajality ke skupině a závazků podílet se na dobrovolných úkolech.

Skupina vytvořila soubor pokynů pro členy, takže pravidla členství jsou známa farmářům v okamžiku, kdy se rozhodnout ke skupině připojit. Producentů skupina však může být potenciálně ohrožena, pokud zemědělci nebudou dodržovat pokyny a požadavky zpracovatele masa.

Skupiny jsou závislé na dobrovolnictví svých členů. Jedna z příčin neúspěchu předchozí skupiny byla neochota členů zapojit se do každodenního chodu skupiny. Dodnes proto zůstává výzvou, aby se členové zapojili do komise a chodu skupiny. Skupina úspěšně využila své finanční zdroje a najala si pracovníka na částečný úvazek a řidiče nákladního vozidla, který třídí jehňata na jatkách. Tím skupina minimalizuje potřebu dobrovolnické práce v rámci každodenního chodu.

‘Skupina neuspěje, pokud zde nebude nedostatek odhodlání a ochoty zemědělců podílet se na dobrovolných aktivitách’

Zemědělci jsou rození obchodníci a rádi vyjednávají o nejlepší ceně. Občas se vyskytne riziko, že někteří zemědělci mohou mít pocit, že by mimo skupinu dosáhli na lepší cenu. Skupina se proto pokoušela tento problém řešit tím, že se dohodla na cenovém mechanismu založeném na aktuálním vývoji cen Irsku.

Závislost na jednom místě odbytu by mohla znamenat potenciální nebezpečí, pokud by nastal problém se současným zpracovatelem masa. Do dnešního dne tento vztah fungoval dobře.

Poradenská organizace Teagasc byla klíčovým hybatelem založení SLLPG a kdyby nebyla zapojena, skupina by nemusela být tak úspěšná.

Spokojenost se skupinou producentů

Celkově je předseda skupiny velmi spokojený s fungováním SLLPG, a to z několika důvodů: poskytují dobré ceny zemědělcům; šetří zemědělcům čas; výsledkem zapojení zemědělců je zlepšení kvality jejich zboží a vybudování dobrého vztahu se zpracovatelem masa. Předseda skupiny také věří, že zemědělci mohou i nadále dělat pokroky a mohli by získat více výhod ze zpětné vazby od zpracovatele masa. Je zde možnost každoročně přezkoumat postup na výroční valné hromadě skupiny a na výročním hodnotícím zasedání se zpracovatelem masa.

Znalosti, schopnosti a školení

Členové SLLPG se žádného formálního školení nezúčastnili, ale většina farmářů navštívila neformální informativní akce a aktivity formou ukázek na farmě, návštěv u zpracovatele masa, sdílení znalostí, schůzek/seminářů a setkání s externími odborníky.

Tyto akce pomohly zemědělcům k získání znalostí a povědomí o požadavcích zpracovatele masa, trhu a v konečném důsledku přispěly k přizpůsobení produkce jehňat požadavkům trhu a také k dosahování bonusových plateb. Sdílené učení přineslo prospěch všem členům.

Řada členů se začala více zapojovat se do konkrétních diskuzních skupin pro přenos znalostí, které pořádá poradenská organizace Teagasc. Tyto akce byly podporovány Programem rozvoje venkova. Akce se uskutečňují minimálně 5x ročně a zaměřují se na témata zdraví zvířat, management chovu, ziskovost a finanční řízení, management travních porostů, šlechtění zdraví a bezpečnost a udržitelnost životního prostředí.

Rady/doporučení

Na základě zkušeností skupiny Sligo Leitrim Lamb Producers Group můžeme shrnout následující praktické návrhy pro další zemědělce, kteří zvažují založení skupiny producentů:

- Usilujte o plnou angažovanost a loajalitu zemědělců ke skupině;
- Zajistěte dodržování pokynů a pravidel;
- Hledejte mezi zemědělci dobrovolníky pro zajištění každodenního chodu skupiny, ale snažte se také zaměstnat někoho, kdo by koordinoval rezervace prodejů a organizoval dopravu;
- Vyhledejte a využijte podporu poradenské společnosti;
- Vytvářejte vazby s dalšími příslušnými organizacemi a zainteresovanými stranami, které mohou poskytnout podporu a poznatky;
- Budujte vztah se zpracovatelem masa;
- Zapojte a využijte odbornost zpracovatele masa, abyste vzdělávali a informovali zemědělce o jeho požadavcích;
- Jasně vysvětlíte požadavky na stanovení cen a požadavky zpracovatele na zemědělce; a
- Zvažte uspořádání akcí na farmě, abyste informovali zemědělce o požadavcích a ukázali jim příklady dobré praxe.

“ Loajalita a angažovanost ve skupině je celkově dobrá. ”

Dotazy/Otázky

- Budou zemědělci ochotni angažovat se a být loajální ke skupině?
- Mohl by se rozvinout pozitivní vztah mezi zemědělci a zpracovatelem masa?
- Je dostupná nějaká podpora, která může pomoci při zakládání producentské skupiny?

Klíčová slova

Klíčová slova o spolupráci

Poradenství
Marketing/prodej
Zpracovávání
Producentská skupina

Klíčová slova a farmě

Jehňata/ovce
Hospodářská zvířata

Partneři

Limerick Institute of Technology:
(Irsko)
www.lit.ie/rdi

Hof und Leben GmbH
(Německo)
www.hofundleben.de

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Asociace Soukromého Zemedelstvi
Ceske Republiky (Česká republika)
www.asz.cz

On Projects Advising SL
(Španělsko)
www.onprojects.es

Union de Agricultores y Ganaderos-
Jovenes Agricultores de Jaén (Španělsko)
www.coagjaen.es

Biotehniški Center Naklo
(Slovinsko)
www.bc-naklo.si

Confederazione Italiana Agricoltori Toscana
(Itálie)
www.ciatoscana.eu

European Landowners' Organisation
(Belgie)
www.europeanlandowners.org

Sociální Média

/CoFarm
www.facebook.com/CoFarm-1793897127551330

www.cofarm-erasmus.eu

/COFARM_ERASMUS
www.twitter.com/COFARM_ERASMUS

Webová stránka projektu

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.
CO-FARM: Enhancing COoperation amongst FARMing entrepreneurs
Projekt č.: 2016-1-IE01-KA202-016870